خراسان روزنامه صبح ایران
چهارشنبه ۱۳ تیر ۱۳۹۷ . ۲۰ شوال ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۸۵۷

شرط بهره‌برداری از پروژه تالار فرهنگ و هنر بجنورد

مرتضوی- در صورت تزریق اعتبار، پروژه تالار فرهنگ و هنر بجنورد سال آینده به بهره برداری می رسد. پیش از این «معمار» مدیر دفتر طرح های عمرانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اعلام این خبر به خبرنگار ما گفته بود: کل اعتبار هزینه شده برای این پروژه تاکنون ۷۶ هزار میلیون ریال بوده است. وی ادامه داد: برای به اتمام رسیدن پروژه ای که ۴۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، به ۴۸ میلیارد تومان اعتبار نیاز است.

یادداشت شفاهی

دکتر قاسم جعفری
عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

مدیران باید شناسنامه فرهنگی داشته باشند

ماهیت اصلی ملت ما فرهنگی است و تمام تحولات اساسی کشور هم با محوریت فرهنگی انجام شده است، همانند انقلاب اسلامی که نهال فرهنگی داشته و در یک بستر فرهنگی رشد کرده و به پیروزی رسیده و بعد از انقلاب هم بر همین اساس پیش رفته است. بنابراین خیلی وقت ها مردم ما به الگوهای فرهنگی و نمادهای تمدنی توجه بسیار زیادی دارند. یک نمونه آن مراسم تشییع آیت ا... «مهمان نواز» است.

ایشان یک نماد دینی و فرهنگی بود بنابراین مورد لطف مردم قرار گرفت. از این رو مردم انتظار دارند که به این مسائل توجه شود. در همه دنیا به مسائل فرهنگی توجه دارند. بنابراین می توان گفت که رشد اقتصادی و خیلی از مسائل دیگر در بسترهای فرهنگی درست محقق می شوند. حمایت از کالای ایرانی هم در بستر فرهنگی شکل می گیرد. در بحث کوچ مردم از پیام رسان های خارجی به داخلی، زمانی این مهاجرت به شکلی زیبا انجام شود که ارزش حمایت از فناوری داخلی ایجاد شود و این یک کار فرهنگی است.

اما مشکلاتی در حوزه فرهنگی کشور وجود دارد. یکی از این مشکلات التقاط مباحث فرهنگی با مسائل سیاسی است، به این معنا که مباحث فرهنگی را که باید در کشور داشته باشیم و به آن توجه کنیم، به نوعی با مباحث سیاسی می آمیزیم به گونه ای که افراد برای استفاده های سیاسی فرهنگ را خدشه دار می کنند؛ به دیگر سخن اغراض سیاسی به پایه های بنیادین فرهنگی ما ضربه می زند.

■ **مشکلات فرهنگی**

مشکل دیگر نبود اتاق تصمیم گیری و مهندسی در امور فرهنگی است، در امور فرهنگی کشور تشتت وجود دارد و این موضوع موجب موازی کاری و خنثی سازی فعالیت های فرهنگی می شود به نحوی که کسی کاری انجام می دهد و دیگری یا موازی کاری یا حرکت انجام شده را خنثی می کند. عده ای مسائلی را ارزش می دانند که عده دیگر در مقابل آن می ایستند، اگر این موضوع را یک جنگ فرهنگی نام نبریم، باید بگوییم که تقابل های فرهنگی ایجاد می کنیم. این موضوع موجب سرد رگمی مردم می شود و بر همین اساس باید فرهیختگان کشور با یکدیگر کنار بیایند.

■ **نباید فرهنگ را جزیره ای ببینیم**

ارزش های اصیل فرهنگی باید از مسائل سلیقه ای جدا شود تا فرهنگ ضربه نخورد. بخش دیگری از مشکلات به اعتبارات فرهنگی کشور باز می گردد. اگر این اعتبارات تصویب، تخصیص، توزیع، اجرا و بر آن نظارت نشود دچار چالش های جدی می شویم. نمونه بارز این موضوع، استقرار بخش اداری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی در کتابخانه عمومی است، مکانی که به جای استفاده فرهنگی مورد استفاده اداری قرار می گیرد و موجب ضربه زدن به فرهنگ می شود.

برای ترویج و مدیریت فرهنگ باید بسترهای فرهنگی زیادی ایجاد شود. در استان خراسان شمالی هم باید به این موضوع توجه شود. موضوع دیگری که در این باره وجود دارد این است که نباید فرهنگ را جزیره ای ببینیم. به عنوان مثال یک مدیر صنعتی و انرژی یا یک مدیر اداری فکر می کند که مدیریت او مختص به آن واحد، اداره یا کارخانه است در حالی که مدیر یک بخش صنعتی حتما باید فکر فرهنگی داشته باشد. باید برای هر طرحمان پیوست فرهنگی داشته باشیم که امروز گفته می شود در کنار آن باید پیوست های دیگری هم داشته باشد و اگر در هر طرح اقتصادی به آن توجه نکنیم دچار ضربه های اساسی در آینده می شویم. بنابراین داشتن نگاه فرهنگی به معنای بهره برداری کامل و درست از امکانات و ظرفیت هاست. اگر همه این موارد رعایت شود، دیگر نیازی به دانستن سرانه فرهنگی کشور نیست. خلاصه کلام این که مدیران باید شناسنامه فرهنگی داشته باشند، اعتبارات فرهنگی بسیار مهم است اما اهمیت مدیران تا جایی است که می توان گفت فرزندان ما به جای تقلید از پدر و مادر از مدیران الگو می گیرند بنابراین باید دید که مدیران شناسنامه فرهنگی دارند یا خیر.

ابهام در بهره برداری از پروژه تالار فرهنگ و هنر بجنورد

صبر ایوب می خواهد...

مرتضوی- اسدی
info@khorasannews.com

پروژه تالار فرهنگ و هنر بجنورد، پروژه ملی- استانی است که قرار بود سال ۹۳ به بهره برداری برسد، اما با گذشت چهار سال از این موعد هنوز در نیمه راه است؛ پروژه ای که از همان ابتدا ملی- استانی بود اما به واسطه رایزنی های وزارت فرهنگ و ارشاد ملی شد و در نهایت تزریق کم و کند اعتبارات آن را به سوی پروژه ملی- استانی سوق داد تا از محل اعتبارات استانی کم کم برپا شود و جان بگیرد. طرح مطالعاتی تالار فرهنگ و هنر که سال ۸۷ آغاز و مقرر شد طی ۳۶ ماه به اتمام و بهره برداری برسد، به واسطه تاخیر چهار ساله، اوایل امسال خبرنگاران را به محل پروژه (پارک دوبرار بجنورد) کشاند. در این بازدید با دیدن پروژه تالار فرهنگ و هنر بجنورد، به آینده نگری مسئولان شهرستان یقین پیدا کردیم و مطمئن شدیم که نوه هایمان در آینده از این پروژه بهره می برند! کندی پیشرفت این پروژه و دست اندازهایی که مدیران استان برای آن ایجاد کرده اند، نشان این ادعا بود. اما این روزها با گذشت دو ماه از شروع روند تکمیل پروژه ای که ستون های بتنی و کرسی چینی ها همچنان تصویر غالب آن است، شاهد تکان های اندک در ساخت این پروژه هستیم که نشان می دهد، تالار فرهنگ و هنر تکان هایی خورده و خوشبختانه تزریق و هزینه کرد اعتبار دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومانی سبب شده است تا بخشی از این پروژه عظیم کم کم روی ریل ساخت و ساز قرار بگیرد. با این که طبق الزامات قانون بودجه ۹۷، پروژه تعریف ملی- استانی به خود گرفته است تا از این پس اعتبارات از طریق استان هزینه شود اما هنوز نمی شود به آینده این پروژه امیدوار بود و معلوم نیست روند تکمیل آن تا کی طول خواهد کشید. این بار و در دومین بازدید از تالار فرهنگ و هنر «قنبری» مسئول کارگاه پروژه تالار فرهنگ و هنر، حرف های تازه ای دارد و از اختصاص و جذب دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار برای تالار فرهنگ و هنر سخن می گوید و می افزاید: ادامه سقف بلوک ۲ و یک بخش دیگر آن که آماده بتن ریزی شده، در کنار بتن ریزی آب نما و قالب بندی ۳۵ ستون و ایجاد دیوارهای حائل، بخشی اقداماتی است که طی این دو ماه انجام گرفته است. به گفته مسئول کارگاه، هم اکنون ۲۵ کارگاه در این پروژه به شکل یک شیفت (۱۰ ساعت) کار می کنند. تغییرات اندکی در پروژه رخ داده است، اما همین تغییرات اندک هم محسوس هستند. «قنبری» می گوید: هم اکنون ساخت ابنیه پیشرفت ۸۰ درصدی دارد و برخی از ستون ها قالب بندی شده اند و در انتظار تزریق بتن هستند، داربست بندی ها در همه جای این پروژه دیده می شوند و همچنین سقف بلوک ۲ این پروژه که قرار است سالن هنرهای دستی باشد، در حال تکمیل است. این مسئول کارگاه ادامه می دهد: از آغاز اجرای پروژه تاکنون شش میلیارد تومان برای آن هزینه شده است و اکنون نیز دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار به این پروژه اختصاص یافته است. وی می افزاید: با این که اجرای عملیات عمرانی به تزریق اعتبار بستگی دارد اما عملیات ساخت هیچ گاه متوقف نمی شود زیرا پیمانکار اعتبار مورد نیاز را تامین می کند. در روز بازدید، کارگران در قسمت آب نما مشغول کار هستند و بتن ریزی این مکان در حال انجام است، در مرحله بعد فاصله بین دو دیوار حائل به شکل رمپ پر می شود تا افراد هنگام خروج از سینما از این مسیر رفت و آمد کنند. با این که پروژه در حال پیشرفت است اما نباید از یاد برد که سال های زیادی از زمان پیش بینی شده برای بهره برداری آن گذشته و سال هاست که این مکان پای کوه خوابیده و ممکن است سال های دیگری نیز در خواب باشد.

■ **فقر فضای فرهنگی**

فرهنگ مهم ترین هویت یک جامعه است و یکی از راه های مهم توسعه فرهنگ عمومی در جامعه، توسعه بسترهای فرهنگی است، اما هنوز هم اهالی هنر به عنوان صاحبان اصلی این خانه منتظر هستند تا چراغ آن روشن شود. بسیاری از هنرمندان بر این باور هستند که کمبود فضاهای فرهنگی و هنری در این سال ها موجب شده است بسیاری از فعالیت های فرهنگی و هنری تحت الشعاع قرار گیرد. این در حالی است که هنرمندان در طول این سال ها در رشته های مختلف هنری، خود را ثابت کرده اند اما اقدام قابل توجهی از سوی متولیان برای توسعه فضاهای فرهنگی و هنری صورت نگرفته است. یکی از فعالان عرصه تجسمی که به مقایسه وضعیت هنر در استان و کشورهای همسایه و نیز به تشریح خلأهای موجود می پردازد، بیان می کند: فقر فضاهای فرهنگی در این سال ها در کم رنگ شدن فعالیت های فرهنگی و رشد اندک فعالیت های فرهنگی و هنر تاثیر داشته است؛ فضایی که اگر در این سال ها توسعه می یافت، شاهد اتفاق های بهتری در این عرصه می بودیم. «نادری» هم که سال هاست در عرصه موسیقی فعالیت می کند، توسعه فضاهای فرهنگی و هنری را یکی از عوامل رونق چرخ اقتصاد هنر می داند و از چرخه تکامل نیافته اقتصاد هنر در استان سخن می گوید که به واسطه ارتباط تنگاتنگش

> فقر فضاهای فرهنگی در این سال ها در کم رنگ شدن فعالیت های فرهنگی و رشد اندک فعالیت های فرهنگ و هنر تاثیر داشته است؛ فضایی که اگر در این سال ها توسعه می یافت، شاهد اتفاق های بهتری در این عرصه می بودیم

با توسعه فضاهای فرهنگی و هنری نمی تواند سهم به سزایی در رونق این فعالیت ها داشته باشد. این در حالی است که از نگاه این هنرمند، اگر مسئولان نگاه جدی به این مقوله داشته باشند و توسعه فضاهای فرهنگی را در دستور کار خود قرار دهند، به طور قطع به جای حرکت لاک پشتی روند ساخت و ساز فضاهای موجود، شاهد تسریع در ساخت و ساز پروژه های ناتمام استان خواهیم بود و این گونه نه تنها چرخ اقتصاد هنر لنگ نخواهد ماند بلکه هنرمندان با انگیزه بیشتری در عرصه هنر فعالیت خواهند کرد و شاهد رشد هنرمندان در عرصه های مختلف هنری خواهیم بود.

■ **استان در پایین ترین شاخص های فرهنگی**

در همین باره نماینده سابق پنج شهرستان خراسان شمالی نیز با بیان این که این استان در پایین ترین شاخص های فرهنگی قرار دارد، می افزاید: پروژه تالار فرهنگ و هنر استان پیشرفت کمی دارد که این موضوع به دلیل تخصیص کم اعتبارات اتفاق افتاده است. «ثروتی» با بیان این که پیگیری اعتبارات، مربوط به مدیران استان و استانداری است، اظهار می کند: در این باره به خوبی عمل نشده است به نحوی که چند پروژه ملی- فرهنگی استان با این که ردیف اعتباری دارند اما به دلیل پیگیری نشدن به فراموشی سپرده شده اند. وی ادامه می دهد: پروژه کتابخانه و موزه ملی از این دست پروژه ها هستند که جانمایی آن ها نیز انجام شده و تا سال ۹۴ بودجه داشته اند. وی با بیان این که حدود ۳۰۰ پروژه ملی در استان وجود دارد که در گذشته پیگیری شده اند، اعلام می کند: به این پروژه ها بی توجهی شده، به همین دلیل سرانه فرهنگی، ورزشی و کتاب خوانی ما بسیار پایین است.

■ **پروژه ملی- استانی**

معاون اداری، مالی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی هم درباره پروژه تالار فرهنگ و هنر می گوید: با ابلاغ اعتبار مبنی بر در نظر گرفتن دو میلیارد و ۶۵۰ میلیون تومان و بر اساس قانون، پروژه ملی- استانی شده است به گونه ای که از این پس، اعتبارات به طور مستقیم هزینه نمی شود و نحوه هزینه کرد برای استان مشخص می شود و استان در جریان ریز جزئیات قرار می گیرد و باید گفت این تصمیم به نفع استان است زیرا در استان گردش مالی خواهیم داشت. «طهماسبی» اضافه می کند: پروژه ای که از ابتدا ملی- استانی بود و با رایزنی های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رنگ ملی به خود گرفت و در سال های ۹۲-۹۳ ملی شد، امسال طبق الزامات قانون بودجه ۹۷، این پروژه تعریف ملی- استانی به خود گرفته است. وی ادامه می دهد: نحوه اجرا و پرداخت این اعتبار پس از سفر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و انعقاد تفاهم نامه مشخص می شود. وی در خصوص تصمیم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با توجه به پراکندگی پروژه های این وزارتخانه مبنی بر به سرانجام رساندن تعدادی از پروژه های فعال با پیشرفت فیزیکی مناسب و توقف پروژه هایی با عقب ماندگی بالا و پیشرفت کم، می گوید: در صورت تحقق این اتفاق شاهد سرعت گرفتن روند پروژه تالار فرهنگ و هنر خواهیم بود.

■ **نگاه ویژه ای به پروژه شده است**

در این باره مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی به اهمیت قائل شدن دولت برای تکمیل زیرساخت های عمرانی در حوزه فرهنگ اشاره می کند و بر این باور است که با وجود کمبود منابع و اعتبارات در سال های اخیر، نگاه ویژه ای به این پروژه شده و امیدوار است با پیگیری های انجام شده شاهد سرعت بخشیدن به روند این پروژه باشیم. «حسین فرخنده» تسریع در روند تکمیل پروژه را خواستار و بر این باور است: هر زمان در استان، پروژه فرهنگی و هنری به بهره برداری رسیده است، شاهد رونق گرفتن این فعالیت ها بوده ایم، بنابراین به جرئت می توان گفت که بهره برداری از این پروژه افق روشنی را در استان به دنبال خواهد داشت. وی البته به رایزنی با نمایندگان مجلس برای پیگیری روند این پروژه هم می پردازد و زمان دقیقی را برای بهره برداری از این پروژه متصور نمی شود و معتقد است: بهره برداری از آن به تخصیص اعتبارات بستگی دارد. در همین باره مدیر پروژه تالار فرهنگ و هنر بجنورد در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کشور با بیان این که هر چند اعتباری که از سوی سازمان مدیریت تخصیص یافت به طور کامل جذب شده است، اما با توجه به حجم پروژه، اصلا به چشم نمی آید، می گوید: از آن جایی که وضعیت اقتصادی به سامان نیست، تلاش های صورت گرفته چندان به چشم نمی آید. «توکلیان» درباره الزام قانون بودجه ۹۷ مبنی بر این که پروژه تعریف ملی- استانی به خود گرفته است، می افزاید: صحبت هایی در این خصوص شده، اما هنوز ابلاغی نشده است. وی پیشرفت فیزیکی پروژه را ۴۵ درصد اعلام می کند و معتقد است: این پروژه به کندی پیش می رود و با این اعتبارات اندک نمی توان پیش بینی کرد که چند سال دیگر شاهد بهره برداری این پروژه خواهیم بود و این به لحاظ فنی اصلا به نفع ما نیست، زیرا پروژه دچار فرسایش می شود. وی اعتبار هزینه شده برای این پروژه را ۷ تا ۸ میلیارد تومان بیان می کند و می گوید: برای بهره برداری این پروژه، به ۴۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است.

مهم ترین نکات پرونده

* پروژه تالار فرهنگ و هنر استان پیشرفت کمی دارد که این موضوع به دلیل تخصیص کم اعتبارات است.
* فقر فضاهای فرهنگی در این سال ها، بر کم رنگ شدن فعالیت های فرهنگی و رشد اندک فعالیت های فرهنگ و هنر تاثیر گذاشته است.
* از آغاز اجرای پروژه تاکنون شش میلیارد تومان برای آن هزینه شده است.
* امسال طبق الزامات قانون بودجه ۹۷، این پروژه تعریف ملی- استانی به خود گرفته است.
* زمان دقیقی برای بهره برداری از این پروژه متصور نمی شود و بهره برداری از آن به تخصیص اعتبارات بستگی دارد.

گفت و گو

اسدی
info@khorasannews.com

مدیر هیئت عالی نظارت منطقه ۴ دانشگاه آزاد اسلامی:

ساخت مجتمع های فرهنگی بزرگ توجیه ندارد

اسدی- احداث مجتمع های فنی بزرگ هم اکنون توجیه ندارد. مدیر هیئت عالی نظارت منطقه ۴ دانشگاه آزاد اسلامی با بیان این مطلب در گفت و گو با خبرنگار ما اظهار کرد: ساخت فضای فرهنگی و سینما در ابعاد بزرگ منسوخ شده است. بنابراین برای کاهش تحرک جغرافیایی و رفت و آمدهای طولانی برای ساخت مجموعه های فرهنگی در دنیا به شکل محلی عمل و مجتمع های فرهنگی محلی احداث می شود.

دکتر «مصیب سامانیان» مجتمع های فرهنگی را گزینه ای مناسب برای رعایت سلیقه همه افراد و مخاطبان دانست و اضافه کرد: ساخت سینماهای بزرگ مانند گلشن توجیهی ندارد چون از همه ظرفیت آن استفاده نمی شود و اگر این مجموعه ها کوچک سازی و در تمام شهر پراکنده می شد، افراد و مخاطبان بیشتری از آن ها استفاده می کردند.

وی ادامه داد: موارد مطرح شده گزینه هایی است که کمتر به آن توجه شده است بر همین اساس احداث تالار فرهنگ و هنر در بجنورد توجیه ندارد. زیرا هم تحرک جغرافیایی ایجاد می کند و هم به دلیل موقعیت مکانی ممکن است در این مسیر آسیب هایی ایجاد شود.

دکتر سامانیان احداث این مجتمع را کاری بیهوده دانست و افزود: در هیچ کجای دنیا به این شیوه عمل نمی شود. وی ادامه داد: علم کشف می کند و هنر می آفریند با این حال از این ظرفیت های فرهنگی که نقش خلاقانه ای دارند در استان به درستی استفاده نمی شود.

دکتر سامانیان به رابطه فرهنگ و کاهش آسیب های اجتماعی اشاره و اعلام کرد: در حوزه آسیب های اجتماعی و تهاجمات فرهنگی استفاده از ظرفیت های هنری در شناسایی و مقابله فرهنگی با تهدیدات موثر است.

وی ظرفیت های هنر را به بخش های مختلفی تقسیم کرد و ادامه داد: بخشی از هنر دیداری است؛ می توان با به تصویر کشیدن هنر و ساختن تندیس ها پیامی را به عموم منتقل کرد. در بخش شنیداری هم ظرفیت هایی در استان وجود دارد که می توان از آن ها استفاده کرد اما اکنون از آن ها استفاده نمی شود.

دکتر سامانیان تئاترهای خیابانی را یکی دیگر از ظرفیت های هنری می داند که در تمام دنیا نیز مرسوم است. وی این موضوع را از دیگر ظرفیت های مغفول استان دانست و تصریح کرد: جریان سازی فرهنگی در زمینه پیشگیری از آسیب های اجتماعی و رفتارهای پرخطر بسیار موثر است و جریان سازی مد نظر با کمک ابزارهای هنری که مطرح شد، ایجاد می شود.

وی ساخت مجتمع های فرهنگی و جذب مخاطبان بیشتر را کمک موثری به افزایش دانش فرهنگی مردم دانست و افزود: امروزه یکی از دغدغه های نهادهای متولی فرهنگ سازی در سنین کم است در حالی که می توان با راه اندازی مجتمع های فرهنگی متناسب با سلیقه مخاطبان هر محله در کنار ایجاد فضای مفرح فرهنگی، اطلاعات خانواده ها را درباره آسیب های موجود در جامعه افزایش داد و به نوعی توان فرهنگی خانواده ها را تقویت کرد.

دکتر سامانیان ادامه داد: در کشورهای توسعه یافته دنیا ابزارهای هنری برای توسعه و تقویت پایه های فرهنگی جامعه استفاده می شود به نحوی که حتی برای آموزش مطالب مختلف رانندگی هم از ابزارها و ظرفیت های هنری استفاده می شود.

وی موارد مطرح شده را راهکارهای اهمیت به هنر دانست و ساخت تالار فرهنگ و هنر بجنورد را کاری فاقد توجیه کافی ذکر کرد.

جدول متوسط [شماره ۷۱۵۴]

طراح جدول: مجید شادروح

افقی:
۱- کمترین- ماه- خالص- آرزو ۲- کرشمه- مغناطیس- خانه- بی باک ۳- حرف انتخاب- صندوق مرده- از میوه های آبدار- رنگی است- شور با ۴- بهشت شداد- شش- تبهکار- آموختنی لقمان- کم پشت ۵- از سنگ های آذرین- ژاله- مسکوک نقره- ریگ ۶- مثل و مانند- ماه پرتابی- لشکر- افسون ۷- مجازات شرعی- کشتی جنگی- سکوی شیرجه- عضو سفارت ۸- خواب- شکاف- نشست- سرد و مطبوع- کلمه تنبیه و ندا ۹- قورباغه درختی- نصیب- گنده- صداقت- برگ برنده ۱۰- رشته- شتر- باور قلبی- سخن زیر لب ۱۱- ماه نو- عشق فرنگی- مهربان- پیوند

عمودی:
۱- نادر- دودکش ۲- یواش- نماینده ۳- پول ژاپن- آزار دهنده- ازادات تشبیه ۴- گره دریایی- عدد مجهول- آسان ۵- قسمتی از معده نشخوارکنندگان- انتها ۶- خانه شعری- معمولی ۷- گلایه- درخت انگور- حرف همراهی ۸- حیرت- تاب و توان- یازدهمین برج از برج های دوازده گانه ۹- خیس- کبد- صدای پاره شدن پارچه ۱۰- اصطلاحی در والیبال- خوشحال ۱۱- از مرکبات- سبک و شیوه خارجی ۱۲- حرف دهن کجی- اسود- تلخ ۱۳- دودمان- کلمه ای فرانسوی به معنی مخزن- نشاط ۱۴- واحد سطح- ابزار نجار- بانو ۱۵- برآورد نفس- خسیس ۱۶- پروردگار- سیاهه ۱۷- عظمت- پاره آتش- چین و چروک پوست ۱۸- خاک صنعتی- بافته- خرس فلکی ۱۹- آغاز- فوق ۲۰- دلیجان- گوشت چسبیده به ستون مهره ها

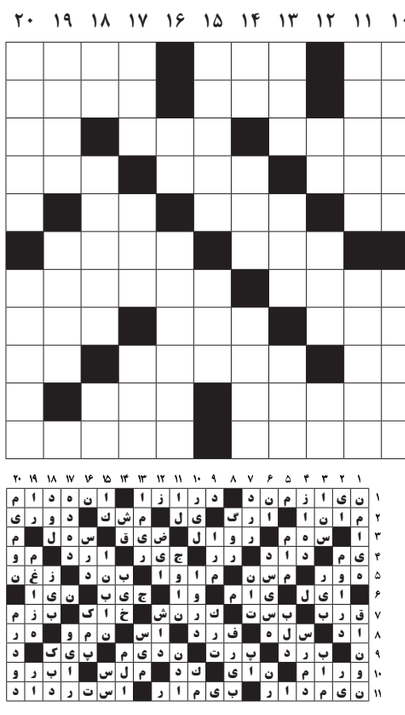

حل جدول شماره ۷۱۵۳

جدول سخت [شماره ۳۶۴]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- رواج دادن- فصل بهار- لقب شاهزادگان اتریش ۲- ته چک- ورزشگاه معروف شهر مونیخ در آلمان- در بیان علت به کار می رود ۳- اندیشیدن- عقب مانده- شهری در فارس- ترس ۴- آن چه به نیت کسب رضای خداوند ذبح می شود- از آثار مشهور ناصر خسرو- جودو سر ۵- اسباب و لوازم- کماندار ایرانی- گوشه ها و کرانه ها- مهم ترین عامل در پراکندگی و شکل گیری روستاهای ایران ۶- حامله- ابزاری برای نمایش تصاویر و حرکات ستاره ها- از جنس چوب ۷- روشنایی- زشت و نفرت انگیز- حافظه فقط خواندنی کامپیوتر- هادی الکتریسیته ۸- امکان پذیر- از آثار جک لندن- کنسانتره ۹- سیاره- زاهد گوشه نشین و تارک دنیا- خیاط سال های دور- خواب خیال انگیز ۱۰- سردار- بانوی نویسنده انگلیسی قرن بیستم و از آثارش: سفر به خارج و به سوی فانوس دریایی- انبار غله ۱۱- نگاه کردن- شهری در استان کرمانشاه- شهرستانی در استان اصفهان.

عمودی: ۱- وام خواهی- انتقام ۲- راننده خودرو- سلاح بومیان استرالیا ۳- پهلوان تورانی که به دست رستم کشته شد- چیره شونده ۴- مستمری- قدم یکپا ۵- همه چیز را جمع می بندد- نمک نشناس ۶- نام کوچک پاستور- زمین خشک و بی آب و علف ۷- امر به آمدن- گل ته حوض- وسط ۸- سگ کودکانه- فرمانده نظامی ۹- هماهنگی، یکپارچگی- تکاور ۱۰- فلزی جامدورسانا- پایتخت کشور زیمبابوه- خدای رودخانه ها در اساطیر یونان ۱۱- بله آلمانی- ناسزا- پیشوندی منفی ۱۲- لطافت- سمبلیک ۱۳- رمانی از جومپا لاهیری، نویسنده ادبیات هند- مجموعه داستانی نوشته جمال میر صادقی ۱۴- مهرورزی- به عمل برآید- قدرت و نیرو ۱۵- زره جنگاوران قدیم- گدا ۱۶- فرکانس رادیویی- صدای پنجره ای ۱۷- تیر پیکان دار- از آرایه های ادبی ۱۸- حاجت- توانایی موجود زنده برای تولید مثل ۱۹- روشی برای اتصال کامپیوتر به شبکه از طریق فرکانس رادیویی- هر موجود زنده ۲۰- بستنی چوبی- خاندانی نجیب و شریف از قبیله قریش.
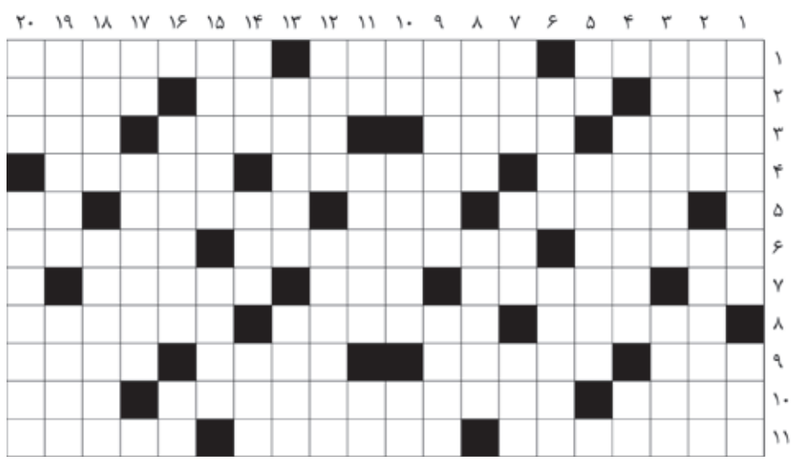
حل جدول شماره ۳۶۳